

БОРБИЛООХОН

(ОРОД ОНТОХОН)

I

Баниин сонхо дээрэ, дээдэ нарабшынь саана, үлтэнэгөөр, хүбхэнөөр ба бэшэшье элдэб зөөлэхэн юумээр хэһэн дулаахан уургай соо Пудик гэжэ нэрэтэй, шарахан аматай борбилоо нууһан байһан юм. Ниидэжэ үшөө туршаагүй, тиибэшье далияа арбагануулдаг, ходо уургай сооһоо шагаажа харадаг: дайда дэлхэй гэжэ юун гээшэб, намда таарамжатай ха гү гэжэ түргэхэн мэдэхые хүсэдэг байгаа

— Юун, юун? — гэжэ эхэ борбилоонь нурадаг байба

Тиихэдэнь далияа арбагануулжа, газар уруу харан, шииг-шииг гэдэг хэн

— Шэб хара, шэб

Эсэгэ борбилоонь Пудигтаа хорхой, сохо асаржа ерээд, найрхадаг байба

— Чив гүб

— Чив-чив! — гэжэ эхэ борбилоонь магтана

Харин Пудик хорхой, сохо залгиха зуураа, бододог байба

„Юугээрээ хүрхэйтэнэб! Хүлтэй хорхой үгөө — гайхалтай!" Ходол уургайһаа бултайжа, хамаг юумэ шэртэн харадаг байба

— Шимни, шимни,— гэжэ эхэнь ханаагаа зобоно,— ойлго, унашажа болохош

— Юу, юу? — гэжэ Пудик асууна

— Юуншье бэшэ, газарта унашахаш, мийсгэй саб шүүрээд, чик! — гэжэ эсэгэнь агнуурида гараха дээрээ тайлбарилба.

II

Энэ янзаараа саашаа үргэлжэлбэ, тээд далинуудын
ургахаяа яаранагүй

Нэгэтэ халхин болобо. Пудик асууба

— Юум, юум

— халхин шам уруу үлээнэ — чирик! Газарта миисгэйдэ
хаяха! — гэжэ эхэнэ ойлгуулба

Пудик энээндэнэ дураа гутажа, хэлэбэ

— Модод юундэ найганаб? Найгахаа болиглэ,
тиихэдэнэ халхиншые болихо..

Эхэнэ тиимэ бэшэ юм гэжэ ойлгуулжа туршаба, тээд
тэрэнэ этигэбэгүй,— Пудик өөрынхээрээ тайлбарилха
дуратай хэн

Банин хажуугаар нэгэ хүн алад гараба, гараа нэжэрэн
ябана

— Тэрэнэй далииень миисгэй таһа татажархёо,— гэбэ
Пудик,— гансал яһаниинь үлөө

— Энэш хүн гэшэ, бултадаа далигүй юм! — гэжэ эхэнэ
хэлэбэ

— Юундэ

— Далигүй ябаха ёһотой юм, эдэшни ходо хүл дээрээ
харайлдан ябадаг, чу

— Юундэ

— Эдэ далитай байгаа һаа, аба бидэ хоёройшни
илаһадые баридаг шэнгээр маниие бариха хэн..

— Дэмы! Хуу худал! — гэбэ Пудик.— Булта далитай
байха ёһотой. Агаарта ябаһанда орходоо газар дээрэ
ябахата, юугээр дээрэ юм? Би, ехэ болоходоо, бултыень
ниидэдэг болгохоб.

III

Пудик эхэдээ этигэдэггүй байба; эхынгээ хэлэһые
этигээгүй һаа, муугаар дүүрэхэ гэжэ мэдээгүй

Уургайнгаа эрмэг дээрэхэнэ нуугаад, өөрынгөө
зоёһон шүлэг аһан шадалаараа дуулажа нууба

— Эх, ши далигүй хүн, хоёрхон хүлтэйлши. Шини хэды

ехэшье хаа, илааһан шамайе эдидэг! Огто би зааханшье
хаа, илааһа шумуул эдидэгби

Дуулажал, дуулажал байтараа, уургай сооһоон унашаба,
эхэнь хойноһоонь хүрэбэ, харин ногоон нюдэтэй шара
миисгэй тэрэ дары хүрэжэ ерэбэ

Пудик айһандаа даляа арбайлгаад, борохон хүл дээрээ
найгалзан, шииг-шииг гэбэ

Харин эхэнь үдээе эрзылгэн, амаа ангайн, ехэ хүрөөтэй
ба зүрхэтэйгөөр миисгэйн нюдэ тоншохоёо забдан, хүбүүгээ
хажуу тээшэнь түлхибэ

— Сааш, сааш! Пудик, ниидэ, сонхо дээрэ ниидэжэ
гара..

Айһандаа заахан борбилоо хүрэжэ, даляа дэбисэгээн,
хэды даб гэхэдээ, сонхо дээрэ гарашаба

Уданшьегүй һүүлгүй болошоһон эхэнь ниидэжэ ерэбэ,
теэд ехэ баяртай, хүбүүнтээе зэргэлжэ һуугаад, шэлэ уруунь
тоншон, хэлэбэ

— Яанаш, яанаш

— Яашаха нэм? — гэбэ Пудик.— Хамаг юумэндэ
гансата һурахагүйш

Мүнөөхи миисгэй газарта һуугаад, борбилоогой үдэ
һабарһаан арилгажа, ногоон нюдөөрөө борбилоонууд тээшэ
гэмшэлтэйгээр хаража мяалана

— Хулгана шэнги зөөлөхэн борбилоохон... халаг даа

Эхынь һүүлгүй болоһые мартаа хада хуу һайн үнгэрөө.